

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 01.12.2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1, jf. lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11.

Endret: 8. juni 2010, 3. desember 2010, 29. mars 2012, 7. november 2012, 19. februar 2014, 17. oktober 2014, 12. desember 2014 og 15. juni 2015. Sist endret 21. juni 2016.

§ 1. Definisjoner

§ 2. Særlige administrative oppgaver

§ 3. Reguleringstiltak - generelt

§ 4. Nærmere om de enkelte reguleringstiltakene

§ 4-1 Reguleringslagring

§ 4-2 Prisnedskrivning av melkeprodukter til fôr

§ 4-3 Prisnedskrivning av geitemelk til fôr

§ 4-4 Prisnedskrivning ved salg av melkefett til margarinindustrien

§ 4-5 Prisnedskrivning ved salg av kasein

§ 4-6 Spezialmarkeder

§ 4-7 Skolemelk

§ 4-8 Reguleringseksport

§ 5. Transport

§ 5-1 Transportkostnader for reguleringsproduksjon

§ 5-2 Mellomtransport av reguleringsvare

§ 6. Kompensasjon for reguleringskapasitet hos markedsregulator

§ 7. Oppgjør rutiner og rente på mellomværende – markedsregulator

§ 8. Prognoser, kontroll og avvikling

§ 8-1 Prognoser

§ 8-2 Rapportering og kontroll

§ 8-3 Avvikling

§ 9. Reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode

§ 9-1 Melkefettprodukter

§ 9-2 Hvitostprodukter

§ 9-3 Kaseinprodukter

§ 9-4 Brunostprodukter

§ 9-5 Tørrmelksprodukter

§ 10. Sluttbestemmelser

§ 10-1 Fullmakt

§ 10-2 Ikrafttredelse

I tillegg til de generelle bestemmelser som fremgår av forskriften, gjelder i denne sektoren følgende:

§ 1. Definisjoner

a) Markedsregulator: Tine SA.

b) Noteringspris: Den pris markedsregulator oppnår på noteringspunktet på

- målprisvaren rå melk ut fra rådende markedsforhold for salg til videre foredling hos Tine SA og uavhengig aktør.
- c) Aktør: Meieriselskap som er deltager i prisutjevningsordningen for melk.
 - d) Uavhengig aktør: Meieriselskap som ikke er organisatorisk tilknyttet markedsregulator.
 - e) Melk: Flytende ku- og geitemelk, ubehandlet eller varmebehandlet (termisert eller pasteurisert).
 - f) Rå melk: Melk som ikke er oppvarmet til over 40 grader C eller behandlet på tilsvarende vis, jf. Mattilsynets regelverk.
 - g) Kasein: Løpe- eller syrekasein av ku- og geitemelk i henhold til definisjon av reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode.
 - h) Smørolje: Produkter som inneholder minimum 99,8 prosent rent melkefett og maksimalt 0,2 prosent vann.
 - i) Transport i bulk: Transport av råvare i tankbil (uemballert vare).
 - j) Overføringskostnader: Omfatter ekstraordinære transport- og behandlingskostnader som markedsregulator har i forbindelse med overføringstransporten og som ikke er dekket på annen måte.
 - k) Salgsverdi: Den pris som er oppnådd på reguleringsvaren ved omsetning i markedet.
 - l) Tilvirkningsverdi: Varens verdi ut fra påløpte tilvirkningskostnader og relevante direkte- og indirekte kostnader frem til markedsregulators sentrallager.
 - m) Reguleringsvare: Produkter som nevnt i liste over reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode.

§ 2. Særlige administrative oppgaver

Markedsregulator skal, i forhold til fordeling av rå melk innenlands, løpende vurdere markedsbalansen og fordele tilgjengelig melkemengde på de ulike melkeanvendelser ut fra prioritet i prisutjevningsordningen for melk og aktørenes bestillinger.

Markedsregulator skal fremme forslag til satser for tiltakene disse retningslinjene omhandler.

Inn- og overføringstransport av melk i forbindelse med markedsreguleringen planlegges og styres av markedsregulator under hensyntagen til de øvrige forutsetninger for reguleringsvirksomheten.

Ved behov for endringer i regelverket for markedsreguleringen skal markedsregulator utarbeide begrunnede forslag.

§ 3. Reguleringstiltak – generelt

Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere følgende tiltak som markedsregulator setter i verk eller formidler:

- 1) Reguleringslagring
- 2) Prisnedskrivning av melkeprodukter til fôr
- 3) Prisnedskrivning av geitemelk til fôr
- 4) Prisnedskrivning ved salg av melkefett til margarinindustrien
- 5) Prisnedskrivning ved salg av kasein
- 6) Spezialmarkeder
- 7) Skolemelk
- 8) Reguleringseksport

Andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet. Tiltakene nevnt under punktene 1, 2, 4, 5 og 8 gjelder reguleringsvare.

For tiltakene nevnt over i punkt 4 til 7, kan alle aktører delta.

Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere inndragning av melkekvoter i tråd med vedtak fattet av avtalepartene.

§ 4. Nærmere om de enkelte reguleringstiltakene

§ 4-1 Reguleringslagring

§ 4-1-1 Lagringsgodtgjørelse

Lagringsgodtgjørelse ytes for reguleringslagring som er nødvendig i henhold til markedsregulators ansvar for å oppfylle forsyningspliktens krav til stabile leveranser av melk og melkeprodukter gjennom året til dekning av det innenlandske markedet samt for eventuell lagring for senere reguleringseksport.

Reguleringslagringen kan foregå ved fryselager, kjølelager eller tørrlager, og gjelder reguleringsvare.

Reguleringskvantumet for en måned fremkommer ved å trekke forretningsmessig lager fra total lagerbeholdning på månedens første dag.

Ved beregningen forutsettes det at de mengder som er innsatt og uttatt av lageret i løpet av rapporteringsperioden skjer på månedens siste dag.

Grunnlaget for å beregne godtgjørelsen er reguleringskvantumet multiplisert med en fastsatt sats. Omsetningsrådet fastsetter for hvert halvår satser i øre/kg/md for hver enkelt varegruppe.

Dokumenterte kostnader til uttak og innlegg ved overføring av reguleringsvare fra et lager til vet annet for fortsatt reguleringslagring skal etter søknad godtgjøres.

§ 4-1-2 Pristap og prisgevinst under reguleringslagring

Pristap og prisgevinst ved lagring av reguleringsvare skal tilordnes reguleringsregnskapet. For de varer som befinner seg på reguleringslager skal det ved hver endring av markedsregulators engrospris og ved endring av reguleringsvarenes tilvirkningsverdi kalkuleres pristap/prisgevinst. Akkumulert pristap og/eller prisgevinst for samtlige reguleringsvarer skal avregnes årlig.

§ 4-2 Prisnedskrivning av § 4-melkeprodukter til fôr

Ved anvendelse av overskudd av melkeråstoff i form av melkeprodukter til fôr beregnes godtgjørelse etter følgende regler:

Prisreduksjonen som godtgjøres er differansen mellom tilvirkningsverdi i industrimarkedet på avsendelsesdagen og den salgsverdi til fôr som er oppnådd overfor kjøper. I tillegg dekkes eventuelle dokumenterte ekstrakostnader.

§ 4-3 Prisnedskrivning av geitemelk til fôr

Ved anvendelse av pasteurisert geitemelk til fôr beregnes godtgjørelse etter følgende regler: Prisreduksjonen som godtgjøres er differansen mellom den til enhver tid gjeldende noteringspris og den salgsverdi til fôr som er oppnådd overfor kjøper. I tillegg dekkes eventuelt dokumenterte ekstrakostnader.

§ 4-4 Prisnedskrivning ved salg av melkefett til margarinindustrien

Prisnedskrivning ytes til smørølje som anvendes til industriell fremstilling av blandingsmargarinvarer, og hvor den ferdige varen er bestemt til sluttbruk i dagligvaremarkedet som definert i prisutjevningsordningen for melk. Det må, innenfor konkurranselovens rammer, foreligge skriftlig avtale mellom selgende aktør og kunde om råvarens anvendelsesområde og sluttsalg.

Ordningen er åpen for alle aktører som leverer smørølje til margarinindustrien.

Søknad om å bli registrert som deltager i ordningen skal sendes Landbruksdirektoratet innen 15. mai før hvert avtaleår. Landbruksdirektoratet godkjenner aktørene. Registrerte aktører får tilsendt all informasjon om endringer i regelverk, satser mv.

Omsetningsrådet yter et tilskudd per kg smørølje som omsettes i henhold til disse bestemmelsene. Tilskuddet skal komme til uttrykk i prisen til kunde som redusert pris i forhold til markedsregulators tilvirkningsverdi i samme periode.

Tilskuddssats blir vedtatt av Omsetningsrådets for hvert avtaleår.

§ 4-5 Prisnedskrivning ved salg av kasein

Ved salg av løpe- eller syrekasein av ku- eller geitemelk i henhold til liste over reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode i melkesektoren innenlands kan det gis en godtgjørelse for prisnedskrivning som fastsatt av Omsetningsrådet.

Prisnedskrivning ytes til kasein som anvendes som ingrediens i næringsmiddelindustrien. Det må, innenfor konkurranselovens rammer, foreligge skriftlig avtale mellom selgende aktør og kunde om råvarens anvendelsesområde og sluttsalg.

Ordningen er åpen for alle aktører som produserer kasein.

Søknad om å bli registrert som deltager i ordningen skal sendes Landbruksdirektoratet innen 15. mai før hvert avtaleår. Landbruksdirektoratet godkjenner aktørene. Registrerte aktører får tilsendt all informasjon om endringer i regelverk, satser mv.

Omsetningsrådet yter et tilskudd per kg kasein som omsettes. Tilskuddet skal komme til uttrykk som differanse mellom markedsregulators tilvirkningsverdi og oppnådd pris til kunde.

Tilskuddet blir vedtatt av Omsetningsrådet for hvert halvår.

§ 4-6 Spesialmarkeder

Ved salg av norske egenproduserte melkeprodukter til spesialmarkeder som for eksempel skip og fly i utenriksfart, fangst og fiske i fjerne farvann, oljeboringsplattformer og til Svalbard, ytes aktøren slik prisnedskrivning:

Det gis prisnedskrivning etter satser på følgende varegrupper:

- yoghurt (sats per kg solgt)
- smør (sats per kg solgt)
- ost (sats per kg solgt)
- smelteost (sats per kg solgt).

Prisnedskrivningssatsene fastsettes av Omsetningsrådet på grunnlag av differansen mellom markedsregulators listepriiser for de aktuelle varene ved salg til dagligvaremarkedet innenlands og salgspriser markedsregulator benytter i spesialmarkedene.

Dekning gis på bakgrunn av revisorattesterte oppgaver over samlet solgt volum innenfor de ulike varegrupper.

§ 4-7 Skolemelk

Ordningen omfatter helmelk, lettmelk, skummet melk og laktoseredusert smaksatt melk.

Skolemelkordningen er åpen for alle aktører som leverer konsummelk til barnehager, barne- og ungdomsskoler og videregående skoler.

Omsetningsrådet gir et tilskudd per liter konsummelk som blir levert. Dette tilskuddet skal komme til uttrykk i prisen til kunden.

Tilskuddet blir vedtatt av Omsetningsrådet for hvert skoleår.

§ 4-8 Reguleringseksport

Begrensninger i hvilke reguleringsvarer som kan eksporteres med støtte, følger av WTOs ministererklæring vedtatt 19. desember 2015. Det er ikke tillatt å eksportere meieriprodukter med støtte til minst utviklede land eller til nye markeder. Det er heller ikke tillatt å eksportere nye produkter med støtte. Årlig kvantumsgrense for eksport av ost med støtte er 15 929,0 tonn og 1 038,6 tonn for smør. Årlig beløpsgrense for eksport av ost med støtte er 245,8 mill. kroner og for eksport av smør med støtte 53,2 mill. kroner. Beløpsgrensene gjelder likevel med den begrensningen at man forsøker å holde seg under nivået av gjennomsnittlig eksportstøtte gitt de siste fem årene. Eksport av meieriprodukter med støtte er ikke tillatt etter 31. desember 2020.

Ved eksport av reguleringsvare beregnes godtgjørelse etter følgende regler: Eksporttapet som godtgjøres er differansen mellom varens tilvirkningsverdi i industrimarkedet på avsendelsesdagen og den salgsverdi som oppnås overfor kjøper.

Utenom eksporttapet godtgjøres dokumenterte ekstra kostnader til emballasje, merking, veiing, spedisjon, transport/transportforsikring fra lager til bestemmelsessted og andre særlige eksportkostnader. I tillegg godtgjøres beregnet rentetap på salgsverdi for en måned og pristap på en halv måned.

§ 5. Transport

§ 5-1 Transportkostnader for reguleringsproduksjon

Ordningen gjelder nødvendig frakt av melk eller fløte til produksjon av reguleringsvare.

Overføring av fløte gis dekning etter særskilt begrunnelse fra markedsregulator.

Basert på omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet, beregnes transporterte melkemengder medgått til produksjon av reguleringsvare.

For alle reguleringsvarer legges halvårlige oppgaver over reguleringsproduksjon til grunn ved volumberegningen.

Det gis dekning per liter beregnet anvendt melk ut fra en sats, fastsatt årlig av Omsetningsrådet.

§ 5-2 Mellomtransport av reguleringsvare

Ordningen gjelder nødvendig mellomtransport av reguleringsvare fra produksjonsanlegg til reguleringslager og mellom reguleringslagre.

Ved mellomtransport av reguleringsvare dekkes markedsregulators dokumenterte transportkostnader som ikke er dekket på annen måte.

§ 6. Kompensasjon for reguleringskapasitet hos markedsregulator

Markedsregulator kan ytes en godtgjørelse for kostnader ved å ha nødvendig kapasitet til å oppfylle reguleringsansvaret som følger av forsynings- og mottaksplikten.

Godtgjørelsen knyttes til kostnader ved ubenyttet kapasitet som ikke er dekket på annen måte.

§ 7. Oppgjørsrutiner og rente på mellomværende – markedsregulator

Oppgave med regnskap for reguleringseksport utarbeides per halvår, øvrige oppgaver utarbeides årlig. Renteoppgaven spesifiseres per måned. Oppgaver for andre tiltak eller kostnader spesifiseres per halvår.

Oppgaver over dekning av transportkostnadene settes opp ut fra det samme volumgrunnlag som fremkommer i oppgavene for reguleringsproduksjon.

Så lenge fondet for markedsregulering av melk har disponible midler skal markedsregulator, på basis av budsjettgrunnlaget for omsetningsavgiften, få overført a konto midler til å dekke de løpende kostnadene med markedsreguleringen. A konto overføringer skal skje i midten av hver måned. På basis av godkjente oppgaver og a konto overføringer utarbeider markedsregulator en renteoppgave for kalenderåret.

Markedsregulator kan renteberegne sitt tilgodehavende. Renteberegningen skjer på basis av månedlige akkumulerte differanser. Rentesatsen fastsettes av Landbruksdirektoratet per halvår på basis av sammenveing av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.

Med utgangspunkt i renteoppgaven foretas årlig oppgjør av mellomværendet mellom markedsregulator og fondet for omsetningsavgift.

§ 8. Prognoser, kontroll og avvikling

§ 8-1 Prognoser

Uavhengig aktør som deltar i ordningene for prisnedskrivning av melkefett til margarinindustrien, prisnedskrivning ved salg av kasein eller skolemilkordningen må sende halvårlige prognoser basert på inngåtte avtaler til markedsregulator innen 1. oktober og 1. mai med kopi til Landbruksdirektoratet. Markedsregulator sender inn samlede prognoser i forbindelse med forslag til omsetningsavgift.

Samlede prognoser skal være Landbruksdirektoratet i hende senest 15. oktober for påfølgende år og senest 15. mai revidert for andre halvår.

§ 8-2 Rapportering og kontroll

Aktøren har ansvaret for å tilse at nedskrevet vare anvendes til angitte formål.

Uavhengige aktør innen skolemilkordningen skal innen 1. februar sende revisorbekreftet årsoppgave, spesifisert per halvår til markedsregulator. Oppgavene skal inneholde opplysninger om kvantum og gjennomsnittlig pris.

For skolemilkordningen skal oppgaven inneholde dokumentasjon på aktørens salg innenfor de aktuelle varegrupper og informasjon om gjeldende detaljistpris og pris på melk innenfor ordningen.

Omsetningsrådet eller den Omsetningsrådet gir fullmakt kan kreve fremlagt all relevant informasjon for kontroll.

§ 8-3 Avvikling

Omsetningsrådet kan beslutte at ordningene med prisnedskrivning ved salg av melkefett til margarinindustrien og prisnedskrivning ved salg av kasein avvikles med tre måneders varsel regnet fra utgangen av den måned beslutningen fattes.

§ 9. Reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode

§ 9-1 Melkefettprodukter

Art.nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
1000	SMØR LØSVEKT	14
1018	1/2 KG SMØR	14
10192	1/2 KG SMØR	14
1045	25 KG SMØR NORMALSALTET	14
1048	25 KG SMØR NORMALSALTET	14
1153	25 KG SMØR SYRNET USALTET	14
1154	25 KG SMØR USALT. (ITALIA)	14
1156	25 KG SMØR SYRNET/USALTET	14
1157	25 KG SMØR SYRNET USALTET IND.	14
1200	25 KG SMØR USYRNET USALTET	14
1202	25 KG SMØR USYRNET/USALTET	14
1203	25 KG SMØR TIL SMØRFLØTE	14
1205	25 KG SMØR USYRNET/USALTET IND.	14
1348	SMØROLJE TANK	7

§ 9-2 Hvitostprodukter

Art.nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
1381	10 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1382	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1440	10 KG NORVEGIA 27 % RDL (JP)	14
1458	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1473	10 KG NORVEGIA 27 % SK.FRI	14

1477	5 KG NORVEGIA SKORPEFRI	14
1501	10 KG LETTERE NORVEGIA 16 % SKORPEFRI	14
1527	10 KG LETTERE NORVEGIA 4 % SKORPEFRI	14
1973	20 KG NORVEGIA 16 % SKORPEFRI	14

Landbruksdirektoratet kan, etter søknad fra markedsregulator, tilføye magre Norvegia-artikler til listen i denne bestemmelsen som et tiltak for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen i markedet.

§ 9-3 Kaseinprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
3874	25 KG GEITKASEIN	14
3875	25 KG LØPEKASEIN KU FINSIKTET	14
3879	200 KG NATRIUMKASEINAT	14
3882	25 KG LØPEKASEIN KU GROVSIKT.	14
3890	15 KG NATRIUMKASEINAT	14
3894	SYREKASEIN UMALT STORSEKK	14
3897	25 KG LØPEKASEIN UMALT	14

§ 9-4 Brunostprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
2808	1/2 KG EKTE GEITOST	14
2810	750 G EKTE GEITOST	14
2825	EKTE GEITOST 27 % LØSVEKT	14
2827	18 KG EKTE GEITOST 27 %	14
2832	1/2 KG GEITOST 27 % EXPORT	14
2833	1/2 KG GEITOST 27 % (EU)	14
2838	1/2 KG EKTE GEITOST STØLSTYPE	14

§ 9-5 Tørrmelksprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
3800	25 KG MELKEPULVER 20 %	21
3801	750 KG MELKEPULVER 20 %	21
3805	20 KG MELKEPULVER 20 %	21
3811	25 KG SK.MELKPULV. AGGLOMERAT	21
3812	750 KG SK.MELKPULVER AGGLOMER	21
3819	25 KG SK.MELKPULVER HØYVARMET	21
38192	600 KG SKUMMETMELKPULVER HV	21
3821	650 KG SK.MELKPULVER AGGLOMER	21
3950	25 KG HELMELKSPULVER GEIT	21

§ 10. *Sluttbestemmelser*

§ 10-1 *Utfyllende bestemmelser*

Omsetningsrådet kan gi utfyllende bestemmelser.

§ 10-2 *Ikrafttredelse*

Disse retningslinjene trer i kraft 1. januar 2010. Fra samme tidspunkt oppheves retningslinjer for gjennomføringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008.